

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران

مدرسه علمیه : فرجسیه (س)

شهرستان : نور آباد ممسنی

تحقیق کتابخانه ای مسابقه رشد (۳)

دروغ و آثار و پیامدهای آن بر سبک زندگی

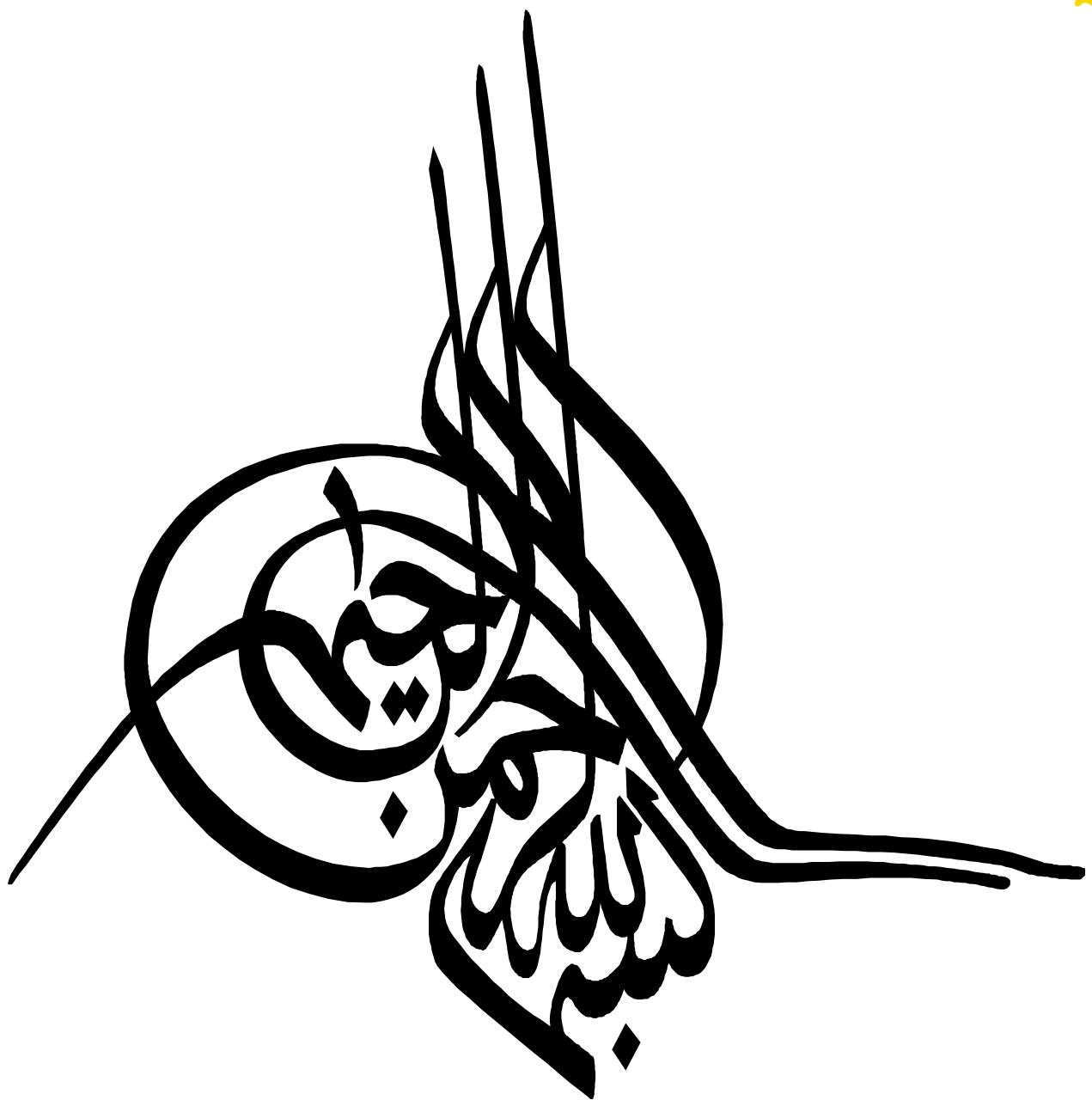
استاد راهنما :

سرکار خانم فاطمه امیری

پژوهشگر ان: گل یاس

سیده سمیه هاشمی - زیور انصاری - خدیجه حسینی

پاییز ۹۲

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران

مدرسه علمیه : نرجسیه (س)

شهرستان : نور آباد ممسنی

تحقیق کتابخانه ای مسابقه رشد (۳)

دروغ و آثار و پیامدهای آن بر سبک زندگی

استاد راهنما :

سرکار خانم فاطمه امیری

پژوهشگر ان: گل یاس

سیده سمیه هاشمی - زیور انصاری - خدیجه حسینی

پاییز ۹۲

تَعْدِيم بِهِ

شُفَعَيْهِ رُوزْ جَزَا، الْكَوْيِ دُورْ مَرَا، امْ اِيْهَا، حَمْرَتْ فَلْمَوْ.

(س) زَهْرَا

نَسْمَهْ لَا هُنْ طَافُ شَدَهْ

نَسْمَهْ جَافِ هَرَتْ

بَا زَيْادَ رَفَتْ

تَادِرْ جَانْ تَقَافِ هَرَتْ

«من هم یک شکر از خداویت هم یک شکر اخلاق»

پس از حدو رسایس از خداوند بجان لازم میدانیم از همه عزیزانی که در انجام این

پژوهش پیاری کرمان بودند قدردانی نموده و حراست ب تکثیر خود را عرضه نماییم.

از استاد بزرگوارمان سرکار خانم امیری که با راهنمایی هایی بجا و مهندستان همراهان

بودند و همینهندن از خانواده ها و دیگر عزیزانی که مارا در انجام این تحقیق پیاری نموده

اند بخوبیت رسماً سکرزا بهم.

«المصلحُ لَيْسَ بِكَذَابٍ»^۱ کسی که به خاطر اصلاح ، دروغ بگوید دروغگو نیست.

2-1- برسی دو راه علمی و عملی برای ترک دروغ

2-1-1- درمان علمی دروغ

این است که فرد مبتلا به دروغ گوئی باید در آثار زیانبار و مفاسد خانمان سوز دروغ بیندیشد و آیات و روایاتی که در خطرات و نکوهش از آن رسیده مطالعه نماید و علل و انگیزه های پیدایش دروغ را بررسی کند و اگر طالب کمال و سعادت مادی و معنوی خویش است با مجاهدت و مراقبت در گفتار خود بکوشد که دروغ را ترک کرده و بیماری دروغ گوئی خویش را درمان نماید.
حضرت علی(ع) می فرماید : «عَلَّهُ الْكَذَبُ أَقْبَحُ عِلَّهٍ»^۲ بیماری دروغ زشت ترین بیماری است .

2-1-2- درمان عملی دروغ

این است که دروغ گو برای علاج خویش باید گفتار و اراده خود را کنترل کند و مواطلب باشد هزگر دروغی از او سر نزند و هر چند فوائد زیادی در آن می بیند و سعی کند همیشه راست بگوید هر چند به زیان و بر خلاف میل او باشد و به اصلاح تروی در کلام (سنجدیده سخن گفتن و تفکر قبل از کلام) داشته باشد.^۳
حضرت محمد (ص) می فرمایند:

«كَبُرَ خِيَانَةً إِنْ تُحَدَّثَ أَخَاكَ حَدِيثًا هُوَ لَكَ مُصَدَّقٌ وَ أَنْتَ لَهُ فِيهِ كَاذِبٌ»^۴
چه خیانت بزرگی است که به برادرت چیزی بگویی که او تو را تصدیق کند و تو به او دروغ گفته باشی .

دروغ شاعر :

خسروی هر وی از معاصران عبدالرحمان جامی بوده و این بیت از اوست :
بستان حسن را گل روی تو آب داد
گوش بنفسه را سر زلف تو تاب داد
نوشته اند که او گفت : پدر من در وقت ختنه کردن من طعامی را ساخته بود که
در آن صد من زعفران به کار برد بود .
حاضران گفتند : این همه زعفران در کدام طعام به کار رفت ؟ گفت : چهل من در

برنج، سی من در نخود آب، ده من در قلیه بای بغراء (نام آشی است) ، ده من در حلوا

^۱- محمد رضا مهدوی کنی، اخلاق عملی ، ص 268

^۲- همان ، ص 258

^۳- غلام حسین رحیمی اصفهانی ، درسهايی از اخلاق اسلامی ، جلد 4 و 3 ، ص 28

^۴- عبدالله شبر، اخلاق ، ص 233

، گفتند : این نود مَن شد ده مَن دیگر را در کجا به کار برندن ؟
خسروی ، فرو ماند و به فکر کردن پرداخت، بعد از مدتی سر برآورد و به نشاط
تمام گفت : یافتم ده مَن دیگر را درقطاب به کار برندن.^۱

حضرت رسول اکرم (ص) فرمود :

«المؤمن اذا كذب من غير عذر لعنة سبعون الف ملك و خرج من قلبه نتن
حتى يبلغ العرش فيلعنها حملة العرش.»^۲

هرگاه مؤمن بدون عذر دروغ بگوید هفتاد هزار فرشته او را لعنت می کنند و از
قلبش بوی گندی بیرون می آید که تا به عرش می رسد آنگاه نگهبانان عرش بر او لعن
می فرستند.

و یکی دیگر از راههای عملی برای درمان دروغ ترک همنشینی با دروغگویان و
مجالست با صالحین می باشد.

^۱ - علی اکبر صداقت ، یکصد موضوع پانصد استان ، ص ۲۴۹ ، به نقل از لطائف ، ص ۴۱۴
^۲ - محمد رضا مهدوی کنی ، اخلاق ، عملی ، ص ۲۵۷

نتیجه گیری

دروغ از آفتها و آسیبهای فردی انسان است. دروغ، در دنیا و آخرت انسان را از رحمت الهی محروم و در میان مردم بی اعتبار می کند. دروغ، اعتماد عمومی را سلب و جامعه را به بیماری نفاق دچار می سازد و جالب ترین نکته ای که در روایات آمده آنکه، علت اصلی دروغ عقده حقارت و خود کم بینی دروغ گوست.

دروغ از دیدگاه قرآن بسیار زشت و ناپسند است تا جایی که انسان را از مقام شامخ انسانی و ملکوتی تنزل داده و در ردیف شیاطین قرار می دهد.

به طور کلی در انواع دروغها یک علت مشترک است و آن «ضعف» انسانها می باشد و این ضعف در مراحل مختلف خود را نشان می دهد، مثل اینکه گاه انسان توان حقیقت گوئی را ندارد و با دروغ بر ضعف های خود پرده می کشد.

اصولاً دروغ و افتراء مایه بدختی و شقاوت است درباره هر که باشد تا چه رسد به این که درباره خداوند بزرگ صورت گیرد که گناه و آثار سوء آن مضاعف می گردد.
از جمله خطرات دروغ آن است که عمر را کوتاه و شخص را خوار و ذلیل می کند
اوج فاجعه آنجاست که دروغ را علامت زیرکی و راستگویی را علامت بی عرضگی بدانند و نمی دانند که دروغ خلاف فطرت آدمی است.

غیر از زیانهای دنیوی دروغ گویی، زیان ذلت و زبونی، خوار و ذلیل شدن و پست و سبک گردیدن، عذاب و مجازات اخروی نیز از جمله زیانها و عقوبتهایی است که تا زیانه وار برجان و روان دروغگو در دنیا و آخرت نواخته می شود.

از دروغ بپرهیز ید و از دروغ در نزد فرزندان و پیروان بیشتر بپرهیزید، زیرا در این صورت دروغ تصاعد عددی و هندسی پیدا می کند و یک دروغ مساوی با چندین دروغ می شود. پس در توبه عجله کنیم که مرگ در کمین است.

منابع و مأخذ :

* قرآن کریم،

- 1- احسان نبخش ، صادق ، سی گفتار ، چاپ اول، جلد دوم ، انتشارات نشر صادقین ، 1375
- 2- اینترنت : آدرس سایت www.hawzah.org
- 3- تأليف گروه اخلاق ، آداب اسلامی 1 ، انتشارات تدوین کتب درسی، 1378
- 4- حسینی دشتی، مصطفی ، معارف و معاريف ، جلد 5 ، چاپ سوم ، انتشارات مؤسسه فرهنگی آرایه ، 1379
- 5- حبیبی تبار، جواد، گام به گام با راه خودسازی ، چاپ اول ، انتشارات نشر گام به گام ، 1381
- 6- رحیمی اصفهانی، غلامحسین ، درس‌هائی از اخلاق اسلامی ، جلد 3 ، چاپ دوم ، انتشارات عسکریه ، 1374
- 7- شیرازی، محمد، احمد، اخلاق اسلامی ، چاپ هفتم ، انتشارات یاس زهرا (س) ، 1380
- 8- شبر، عبدالله ، اخلاقی ، چاپ هشتم، انتشارات هجرت ، 1381
- 9- صادقی اردستان ، احمد، اخلاق زن و شوهر و تنظیم خانواده ، انتشارات حافظ نوین، 1370
- 10- صداقت ، علی اکبر ، یکصد موضوع و پانصد داستان ، چاپ اول، انتشارات ناصر، قم 1379
- 11- کلینی، محمد بن یعقوب ، اصول کافی، جلد 2 ، انتشارات اسوه ، 1386
- 12- کلینی، محمد بن یعقوب ، اصول کافی، جلد 4 ، انتشارات اسوه ، 1386
- 13- مترجم فقیهی ، علی اصغر، نهج البلاغه شریف رضی ، چاپ دوم، قم، انتشارات مشرقین ، 1380
- 14- مجلسی ، محمد باقر، بحار الانوار، جلد 72 ، انتشارات دارالکتب اسلامیه ، قم 1385
- 15- مجلسی ، محمد باقر ، بحار الانوار، جلد 69 ، انتشارات دارالکتب اسلامیه ، قم 1385
- 16- مجلسی، محمد باقر، بحار الانوار، جلد 77 ، انتشارات دارالکتب اسلامیه ، قم 1385
- 17- مکارم شیرازی ، ناصر ، تفسیر نمونه ، جلد 11، چاپ بیست و پنجم ، انتشارات دارالکتب اسلامیه قم ، 1385
- 18- مکارم شیرازی ، ناصر ، تفسیر نمونه ، جلد 2، چاپ بیست و پنجم ، انتشارات دارالکتب اسلامیه قم ، 1385
- 19- مشکینی ، درس‌های اخلاق، چاپ اول، انتشارات پارسایان ، قم . 41376
- 20- مدیر مسئول ، سویزی ، مهری، فصلنامه شورای فرهنگی اجتماعی زنان 5
- 21- مکارم شیرازی ، ناصر، زندگی در پرتو اخلاق، انتشارات نسل جوان ، قم ، 1369
- 22- محمدی ، حمید، مفردات قرآن، چاپ اول انتشارات مؤسسه فرهنگی دارالذکر، 1380
- 23- مهدوی کنی، محمد رضا، نقطه های آغاز در اخلاق عملی، چاپ هشتم ، انتشارات دفتر نشر فرهنگ اسلامی

- 24- نوری ، محمد رحیم، مبانی اخلاق، چاپ اول، انتشارات خورشید باران ، قم ، 1383
- 25- نوروزی ، محمد ، آسیب شناسی رفتاری انسان از دیدگاه قرآن، انتشارات دفتر تبلیغات
اسلامی، قم ، 1384
- 26- نراقی ، احمد ، معراج السعاده ، چاپ هفتم، انتشارات هجرت ، 1379